



Antea: novo postrojenje u okviru *Titan Grupe*



Istorijski datum za *Titan Grupu* predstavlja 20. januar 2010. godine, jer označava početak proizvodnje cementa u novoj cementari *Titan Grupe* u Albaniji.

- Ovo je, do sada, najveće strano, privatno ulaganje u toj zemlji i ujedno jedno od najvećih ulaganja *Titan Grupe* u poslednjih nekoliko godina, a iznos investicije doseže cifru od 200.000.000 evra.
- Nova cementara predstavlja model međunarodne saradnje:
 - Učešće u *Antea* akcijskom kapitalu, pored *Titanovih* 60%, imaju i Međunarodna finansijska korporacija – IFC i Evropska banka za obnovu i razvoj – EBRD (40%).
 - Grčki, kineski i zapadnoevropski dobavljači, kao i kineski, grčki i albanski izvođači učestvovali su u izgradnji ove fabrike.
- Uprkos činjenici da se radi o grifild investiciji, da su uslovi

gradnje bili jako teški, na području na kome nema ni osnovne infrastrukture (prilaznih puteva, električne energije, vode...) i da je fabrika locirana u zajednici koja ranije nije imala dodira sa industrijskim okruženjem, radovi na izgradnji ove fabrike su uspešno dovedeni do kraja, u okviru planiranog budžeta i u predviđenom vremenskom roku.

(nastavak na strani 2)

U ovom broju:

Rad sa pokretnim transporterima
Cementarijada 2010
Štednja – smisao i značaj
Nagrade za najbolje
Kosjerić – grad sporta

- Ovaj projekat je završen bez i najmanje nezgode. Više od 4.000.000 radnih sati apsolutne bezbednosti.
- Nova cementara je jedna od tehnološki najnaprednijih u svetu. U njen sastav ulaze 3 vertikalna mlina (*Loesche*) za mlevenje sirovina, čvrstih goriva i cementa, petostepeni predgrejač, novi *Claudius Peters* hladnjak za klinker, kao i *Ventomatic* mašina za pakovanje i paletizaciju velikog kapaciteta.
- Jedna od najznačajnijih karakteristika ove fabrike je to što predstavlja primer „najbolje prakse“ u pogledu zaštite životne sredine, zdravlja i bezbednosti, kao i to što ispunjava zahteve održivog razvoja.

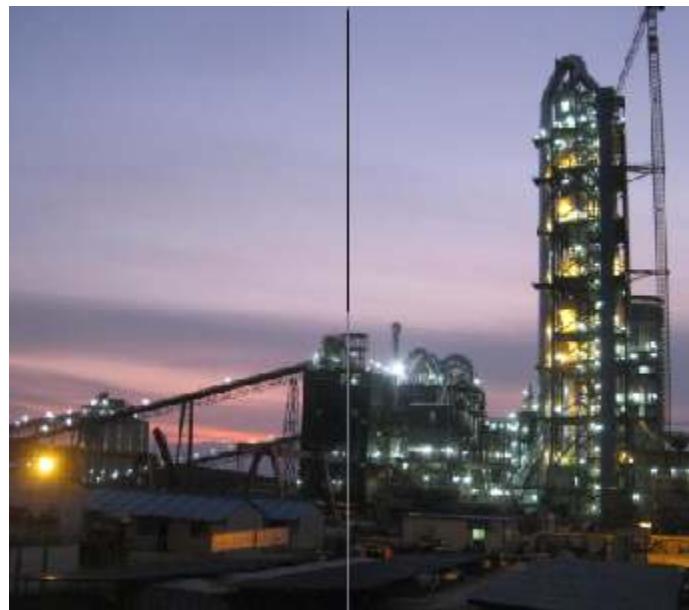
Još u početnim etapama *Antea* projekta, *Titan* je oformio Komitet za upravljanje koji je koordinisao i radio sa glavnim izvođačima i dobavljačima i koji je, takođe, stvorio uslove za realizaciju ovog projekta po standardima *Titan Grupe*. U tom kontekstu, sistemi upravljanja vezani za bezbednost i zdravlje na radu, za odgovorne nabavke i za zaštitu životne sredine, uključivali su sledeće oblasti:

- ✓ Integrисани систем upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa standardima ISO 14001
- ✓ Integrисани sistem upravljanja društvenom odgovornošću u skladu sa SA8000 standardom
- ✓ Integrисани sistem upravljanja bezbednošću i zdravljem na radu tokom izgradnje nove fabrike, kao i bezbednošću na putevima

Dodatno je sproveden trogodišnji plan društvene odgovornosti za lokalnu zajednicu, sa ciljem proaktivnog uvođenja sistema i procesa poslovanja koji će pomoći smanjenju uticaja na okruženje.

- Stvaranje *Antea* fabrike odvijalo se uporedo sa nizom aktivnosti na području *društveno odgovornog poslovanja*, kao što je podrška razvoju i radu drugog sertifikovanog tehničkog i profesionalnog trening centra, sa specijalno opremljenim laboratorijama.

Mnogi članovi *Titan* porodice učestvovali su u izgradnji ovog kompleksa i realizaciji tako izazovnog projekta. Projektni tim inženjerstva i tehnologije (GET) na terenu, sastojao se od oko 15 članova, pod vodstvom g. Nikosa Pantazarasa. Na ovom projektu su, takođe, angažovani i sektor inženjerstva, sektor za kontrolu kvaliteta i drugi sektori GET-a, sektor nabavke, finansija, pravni sektor, sektor za društveno odgovorno poslovanje, sektor za bezbednost i zdravlje na radu *Titan Grupe* i, naravno, postojeća kompanija *Antea*. Pojedini članovi ovog tima zadržaće se u fabrici, a dodatno izabrani zaposleni, iz fabrika Grčke i jugoistočne Evrope, ostaće da rade u novoj cementari sve dok kolege iz lokalnih oblasti ne budu spremne da preuzmu posao. Članovi tehničkog sektora učestvovali su na seminarima o bezbednosti i zdravlju na radu i pohađali tromesečni trening, koji sprovodi Institut za industrijsku, profesionalnu i stručnu obuku (KEK IVEPE).



Cementara *Antea* je sada potpuno operativna, zajedno sa susednim rudnicima (krečnjaka i fliša), koje je osposobio *Titan*, kao i dva terminala za skladištenje rinfuznog cementa, sa ukupnim kapacitetom od 6.000 tona u Tirani i Draču.

Govoreći o novoj fabrici *Titan Grupe*, g. Angelos Kalogerakos, generalni direktor cementare *Titan Antea Sh.A.*, kaže: „*Antea* predstavlja najveću investiciju u Albaniji. Nova fabrika već sada snabdeva lokalno tržište, na kome je izrazito porasla tražnja usled velikih potreba za ulaganjem u infrastrukturu, kao i mediteranske zemlje“.

ANTEA – OD IDEJE DO PROIZVODNJE

- ◆ *Kraj 2005. godine*: Zbog ubrzanog porasta tražnje za građevinskim materijalima u zemlji, doneta je odluka o pokretanju istraživanja, sa ciljem da se pronađe područje sa potrebnim sirovinama, kao i oblast za izgradnju cementare u Albaniji. Izvozeći pakovani cement iz Grčke u Albaniju, od 1994. do 2006. godine, *Titan* je bio upoznat sa potrebama njenog tržišta. Godine 2006., kompanija Albacem izgradila je skladište za rinfuzni cement u Valoni, koje radi i danas.
- ◆ *25. jul 2007. godine*: Albanska kompanija *Antea Cement Sh.A.*, podružnica *Titan Grupe*, i kineska kompanija CBMI Construction Co. LtdU u Tirani su potpisale ugovor o izgradnji cementare.
- ◆ *23. jul i 1. oktobar 2007. godine*: Parlament Albanije odobrava sporazum između *Titan Grupe* i državnih vlasti, prema kojem će cementara biti izgrađena u Boka e Kuqe u Kruje okrugu (50 km severno od Tirane). *Titan* je osigurao prava na korišćenje zemljišta i iskopavanje sirovina u narednih 99 godina.
- ◆ *Februar 2008. godine*: Počinju radovi na izgradnji fabrike.
- ◆ *Novembar 2008. godine*: Najavljen je učešće IFC-a i EBRD-a u akcijama cementare *Antea*.
- ◆ *Januar 2010. godine*: Proizvedene su prve količine klinkera.
- ◆ *April 2010. godine*: Počela je prodaja na lokalnom tržištu i izvoz u druge zemlje.

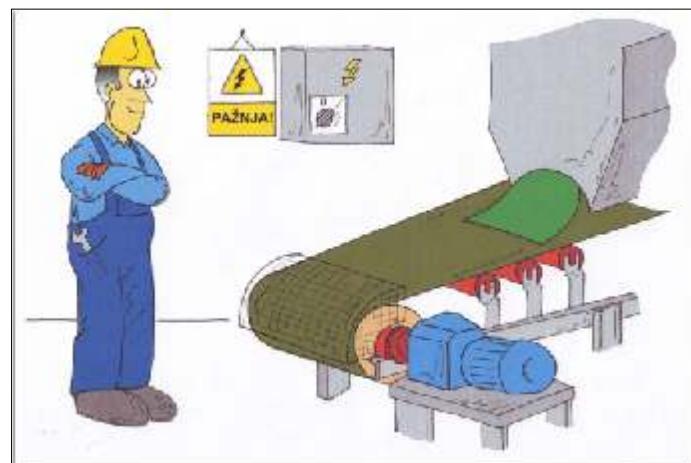
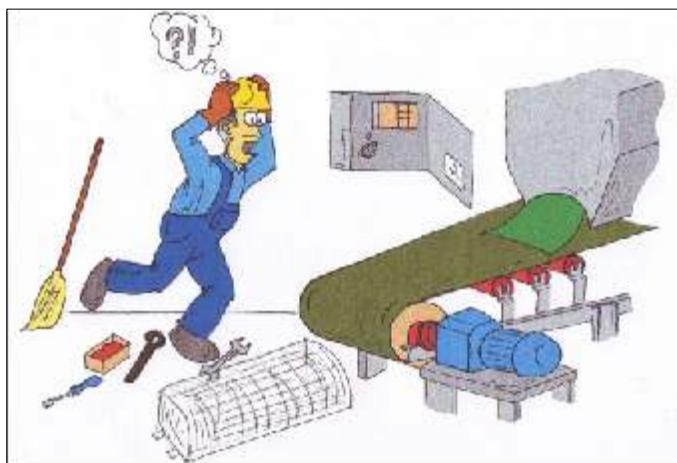
Rad sa pokretnim transporterima: kako preduprediti opasnost

Rade Jakovljević, menadžer Bezbednosti i zdravlja na radu i protivpožarne zaštite

Pokretni i rotirajući delovi mašina i opreme često izazivaju ozbiljne povrede na radu u industrijskim postrojenjima. U našem procesu proizvodnje, tipičnu opremu ove vrste čine pokretni transporteri (trakasti, kofičasti, pločasti...). S obzirom da prilikom rukovanja nose određeni rizik, u radu sa njima treba poštovati određene preventivne mere, kako bi se izbegle moguće povrede. Zato uvažavajmo sledeće preporuke:

- Sve intervencije na opremi se izvode tek nakon što su obezbeđeni uslovi (prekinut dovod energetskog napajanja);
- Nakon završene intervencije, sva zaštitna oprema (zaštitna užad, prekidači, oglade, poklopci...) mora se vratiti u prvočitno stanje i tek nakon toga se može ponovo koristiti;
- Pogonski i zatezni bubenjevi (rolne) moraju biti mehanički zaštićeni kako bi onemogućili pristup rotirajućim delovima;

- Obavezna je periodična (jednom mesečno) provera funkcionalnosti svih zaštitnih elemenata;
- Gazišta pored transporterera moraju biti čista i prohodna;
- Zaposleni moraju voditi računa da odeća, alati, delovi tela ili kose ne dođu u dodir sa pokretnim delovima opreme;
- Ne treba da budemo u blizini transporterera pre njegovog pokretanja;
- Svi zaposleni moraju biti obučeni za rad sa transporterima i znati poziciju i funkciju elemenata za incidentno zaustavljanje;
- Svi uočeni nedostaci na zaštitnoj opremi moraju se odmah prijaviti.



Bezbednost i zdravlje na radu u građevinskoj industriji

Početkom meseca juna, u beogradskom hotelu Hyatt, održan je skup posvećen iskustvima dobre prakse u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu u građevinskoj industriji.

Organizator skupa, *Lafarge beočinska fabrika cementa*, pozvala je svoje kolege iz ostale dve cementare u Srbiji, da zajedno prezentuju svoja iskustva na aktuelnu temu. Skupu su, pored menadžmenta fabrika cementa i stručnjaka iz oblasti bezbednosti, prisustvovali i predstavnici Uprave za bezbednost – Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, predstavnici sindikata građevinarstva, ustanove koje se profesionalno bave poslovima bezbednosti, kao i drugi zainteresovani učesnici.

Rado smo se odazvali inicijativi organizatora, pa je *Rade Jakovljević*, menadžer bezbednosti i zdravlja na radu u *Titan Cementari Kosjerić*, predstavio naša iskustva i pozitivne strane Titan-DuPont projekta „Korak ka unapređenju

bezbednosti u radnom okruženju“, sa posebnim osvrtom na sledeće segmente: *bezbednosne revizije, istraživačkih grupa, incidenta koji nisu imali posledice i vodeći indikatori*.

Utisak je da ovaj skup predstavlja veliki pomak ka unapređenju bezbednosti i zdravlja u radnom okruženju, i shvatili smo da značajnu ulogu na ovom polju ima uspostavljanje bliske saradnje na relaciji Ministarstvo – poslodavci – sindikati. Direktor Uprave za bezbednost, Vera Božić-Trefalt, zahvalila je predstavnicima cementne industrije za učešće na ovakovom skupu, istakla lidersko mesto cementara, čija se iskustva dobre prakse u oblasti bezbednosti mogu apostrofirati i preneti ostalim kompanijama građevinske industrije u Srbiji.

TCK će i ubuduće spremno učestvovati na sličnim simpozijumima, na šta nas obavezuje i naša politika BZR, sa jasnim kolegijalnim principom: „Voljni smo da pomognemo svima zainteresovanim koji zatraže naš savet“.

U izazovima je šansa

Kolektiv TCK sa zadovoljstvom je prihvatio ulogu i odgovornost organizatora ovogodišnjih sportskih igara radnika u cementnoj industriji regiona. Popularna *Cementarijada* – kako upućeni tvrde, 21. po redu – održana je u periodu 17-21. juna, na Zlatiboru, prestižnom turističkom centru, koji je bio mesto susreta za sportske predstavnike iz pet cementara.

Snage su odmeravali učesnici iz Makedonije (*Titan cementarnica Usje*), Bosne i Hercegovine (*Fabrika cementa Lukavac*) i Srbije (*Lafarge BFC*, *Holcim (Srbija)*, *Titan Cementara Kosjerići*). Sa gostima iz *Tvornice cementa Kakanj* i menadžmentom fabrika-učesnica, koji su se pridružili poslednjeg dana takmičenja, smotra cementaša okupila je oko 300 učesnika. Druženje ovog velikog kolektiva proteklo je u promovisanju sportskog duha i zdravog životnog stila, zabavi i boravku u zelenilu i svežini zlatiborskih pejzaža.

Takmičenje, koje se odvijalo u čak 12 sportskih disciplina, krunisano je uspehom najboljih. U ukupnom plasmanu, TCK može se podižiti prvim mestom, ispred *Fabrike cementa Lukavac* (2. mesto) i fabrike *Holcim* (3. mesto).

Jedinstvena atmosfera *Cementarijade*, koja predstavlja odušak od svakodnevice i jača duh kolektiva, očekuje nas naredne godine u Vojvodini, u organizaciji Lafarge BFC. Naravno, rado se odazivamo na ovakve pozive, imamo potencijale za sve izazove.





Štednja – smisao i značaj

Nina Vasović-Mijačević, menadžer Nabavke

S obzirom da aktuelna finansijska kriza ima snažan uticaj na naš lični i društveni život, korisno je saznati nešto više o koncepciji štednje kao načinu da se održi materijalna stabilnost.

Štedeti, znači: ograničiti potrošnju danas kako bismo bili spremniji za buduće potrebe i osigurali povoljne uslove života. Iz tog razloga, Nemci veruju da je „umetnost štednje veća od umetnosti zarađivanja“.

Podstaknuti instinktom samoodržanja, ljudi oduvek štede. Da bi opstali, prvo su štedeli hranu, a kasnije i ostala dobra. Danas se pojma štednje odnosi na čuvanje novca, čime se umanjuje rizik od neočekivnih izdataka ili smanjenja radne sposobnosti, a ujedno se obezbeđuje bolja budućnost.

Značaj štednje je danas očigledniji nego ikad, usled finansijske nesigurnosti koja je pogodila čitav svet. Zato treba štedeti svakodnevno. A osnovni princip za dobro upravljanje ličnim i porodičnim finansijama jeste – postizanje ravnoteže između naših želja i mogućnosti. Racionalnu potrošnju, kao deo kulture življjenja, treba razvijati u porodici, u kojoj se i formira navika sticanja dobara za buduće generacije.

Ušeda se može ostvariti na razne načine, u skladu sa ličnim mogućnostima i prioritetima. Najstariji i najjednostavniji vid je „čuvanje novca u slamarici“, dobar način da nam novac uvek

bude dostupan, ali povezan sa rizikom od pljačke, požara i sopstvene „slabosti“ pred iskušenjem potrošnje i samoobmane da ćemo „pozajmicu“ lako vratiti.

U savremenom svetu, najčešće se štedi u banci, kako bi novac bio na sigurnom, a možda i uvećan putem kamate. Mogućnosti su različite: štedni račun, oročeni depozit, penzijski fondovi i sl. Ukratko, predstavićemo karakteristike tih najpopularnijih načina štednje:

- **štедni račun:** svakog meseca osnovica računa se povećava, a novac je uvek na raspolaganju;
- **oročeni depozit** (u domaćoj i stranoj valuti): novac je na sigurnom, sa većom kamatom, ali se ne može podići za vreme oročenja;
- **dobrovoljni penzijski fondovi:** uplaćivanjem rata, finansiramo svoju penziju;
- **preventivna štednja kroz osiguranje** (u slučaju nesreće i drugih nepovoljnih situacija): obezbeđuje naknadu u slučaju navedenih događaja;

U izboru najprikladnijeg vida štednje, potrebno je da konsultujemo stručnjake koji rade na tim poslovima. Ali, najvažnije je da smo svesni neophodnosti štednje koja je važno sredstvo u planiranju naših životnih potreba.



Da li znate?

U Kosjeriću je 9 - 12. jula 2010. godine održana trideseta, jubilarna Turističko - kulturna manifestacija „Čobasnki dani“.

Korenj ove smotre folkloru, rukotvorina, fizičkih veština i drugih vidova narodnog stvaralaštva, oslanjaju se na tradicionalni vašar koji je, na Pavlovdan, okupljao čobane užičkog, bajinobaštanskog i kosjerskog kraja. Bilo je to u živopisnoj zaravni brda Grad (1020 m nadmorske visine), od Kosjerića udaljenog 7 km, čija je lepota prostranih livada i borovih šuma inspirisala i manifestaciju po kojoj je Kosjerić prepoznatljiv.

Prva priredba „Čobanski dani“, 1980. godine, ostala je upamćena po neočekivanoj poseti od oko 20.000 ljudi i učeštu oko 400 izvođača iz raznih krajeva tadašnje Jugoslavije. Nadaleko su odjekivali zvuci svirala i dvojnica, orile se izvorne pesme, odzvanjali ritmovi tradicionalnih koreografija. Živopisne narodne nošnje, mladost i lepota, zanos pesme i igre, krasili su ambijent netaknute prirode koja je na ovom prostoru izuzetno darežljiva.

Godinama, „Čobasnki dani“ svedoče o drevnosti kosjerskog kraja, bogatom kulturnom nasleđu, narodnom stvaralaštvu i nastojanju da se ostavi trag u vremenu. Ovakvi sabori doprinose očuvanju duhovnog blaga našeg naroda i promovišu tradicionalane vrednosti u okviru savremenih kulturnih i društvenih tokova.

Naše bebe

☺ Dejan Krsmanović (Mlin cementa) dobio je sina Filipa

TCK - kreator društvenih vrednosti

Po tradiciji, na vidovdanski praznik, najbolji učenici škola sa područja opštine Kosjerić dobijaju zaslужena priznanja za ostvarene rezultate u učenju. Podršku najuspešnijima redovno daju i organizacije lokalne zajednice, a povodu se uvek odaziva *Titan Cementara Kosjerić* koja istaknutim osnovcima i srednjoškolcima dodeljuje vredne nagrade. Kao darežljiv pokrovitelj, naš kolektiv je i ove godine obradovao sve one učenike kosjerskih škola koji svojim natprosečnim zalaganjem služe za ugled.

Na predlog Nastavničkog veća OŠ „Mito Igumanović“, u Kosjeriću, poklone od TCK zaslужili su, kao najbolji učenici u generaciji završnog razreda, *Ognjen Marić* – koji je dobio laptop računar, *Tijana Miletić* i *Tijana Jevtović* – njima su uručeni desktop računari.

Učenice koje su predstavljale kosjersku osnovnu školu na



Svečanost u Osnovnoj školi „Jordan Đukanović“

republičkim takmičenjima, *Milica Marić* i *Jelena Krstić*, od TCK su primile novčane nagrade, u iznosu od po 5.000 dinara

Na svečanosti u OŠ „Jordan Đukanović“ na Vardi, nagrade TCK dodeljene su *Sanji Dimitrijević* – desktop računar, *Jovani Ćebić* – digitalni fotoaparat, *Milošu Jovanoviću* – mp4 plejer.



Osnovna škola „Mito Igumanović“

U Tehničkoj školi u Kosjeriću, TCK je darivala po jednog najboljeg učenika iz svakog razreda. Tako je *Milica Radojević* dobila mp4 plejer, *Milomir Radojević* i *Jelena Vujadinović* – po digitalni fotoaparat, dok je *Jelena Perišić*, kao najuspešniji maturant, nagrađena desktop računaram.

Za generacije koje stasavaju, kako je važno da dobri uzori među vršnjacima budu afirmisani od strane institucija i organizacija sistema koje kreiraju društvene vrednosti. Ovu naprednu orientaciju otvoreno pokazuje i *Titan Cementara Kosjerić* koja, nagrađivanjem uspešnih mladih ljudi, daje podršku ambiciji i dokazivanju kroz učenje i usavršavanje.

Подршка образовању 2010.

Пракса друштвено одговорног пословања представља интегрални део наше пословне политике. Свест о томе да смо део заједнице у којој постојимо и радимо, подстиче нас да непрестано улажемо у непосредно окружење и подижамо иницијативе које потпомогу садржајнијем животу у локалној заједници, промовишу стицање и примену знања и обезбеђују квалитетнију и здрављу будућност. Филозофија друштвене одговорности, ароз нашу праксу и сарадњу са окружењем, постаје саставни део процеса доношења пословних одлука и начин свакодневног размишљања.

Odbojkaši „Crnokose“ u punom sjaju



Od osnivanja OK „Crnokosa“, iz Kosjerića, 1968. godine, san generacija odbojkaša, odbojkaških entuzijasta i zaljubljenika u ovaj sport bio je: postići najviše, naći se u krugu odbojkaške elite.

U 2009. godini, objedinjeni su svi potencijali odbojkaškog sporta u Kosjeriću. Okupljena je generacija već proverenih internacionalnih igrača, poniklih u našoj sredini, i ukomponovana uz mlade odbojkaške snage, stasale za visoke domete. Stručno vođenje povereno je oprobanom superligaškom treneru, Stevanu Ljubičiću iz Kosjerića. Animirana je politička i privredna javnost, neophodna za realizaciju krupnijih sportskih ambicija, pri čemu je cilj bio visoko postavljen i jasno definisan: dospeti u Prvu odbojkašku ligu. Za ostvarenje tako ambiciozne vizije, potrebna je bila podrška svih verziranih odbojkaških poslenika, bivših igrača ili poklonika ovog sporta, a Kosjerić u njima ne oskudeva.

Uvereni u svoje sposobnosti, podržani od strane stručnog štaba i rukovodstva kluba, sa jakom potporom Opštine i biznis sektora – pre svega, Titan Cementare Kosjerić, odbojkaši „Crnokose“ su u sezoni 2009/10. godine, od prvog do šesnaestog kola, nizali sve same pobeđe, bez ijednog zabeleženog poraza, što im je obezbedilo plasman za Prvu odbojkašku ligu Srbije.

Cilj je ostvaren, zahvaljujući internacionalnom iskustvu Perišića, Katića, Đurića, Ivana Pantovića, Ivankaovića (potiče iz Kleka, jedini igrač međunarodnog ranga koji u sadašnjoj postavi „Crnokose“ ne vodi poreklo iz ove sredine), uz potporu borbenog Blagojevića i poletnost mlađih igrača: Mandića, Lazovića, Krstovića, Aleksandra Pantovića, braće Rakić, pionira Timotijevića i Zarića. Kvalitet igre i snažna motivacija bili su presudni za pobeđe nad jakim konkurenčkim ekipama iz Novog Pazara, Gornjeg Milanovca, Užica, Loznice, Lipljana.

Kao u svakom dobro organizovanom sportskom kolektivu, uprava „Crnokose“, pod rukovodstvom iskusnog odbojkaša, Vladana Todorovića, značajnu pažnju posvećuje pionirima, negujući školu odbojke i uključujući najmlađu selekciju u ligaško takmičenje. Tako je završni deo prvenstva Srbije, u ovoj kategoriji, zahvaljujući TCK, kao i drugim sponzorima opštine, organizovan u Kosjeriću. Važno je održati podmladak i kontinuitet dobre odbojkaške igre u našem mestu, u kome odavno vlada veliko interesovanje za ovaj sport.

Planovi OK „Crnokosa“ su prepoznatljivi, vođeni željom za uspehom, pobedama i visokim mestom na tabeli. Potencijali ekipe su veliki, ali se optimalni rezultati mogu ostvariti samo uz podršku privrednih i društvenih organizacija. Nadamo se da će na ovom polju podsticaji i dalje biti obostrani.

